

AĞUSTOS AYI FİYAT GELİŞMELERİ 6 EYLÜL 2017

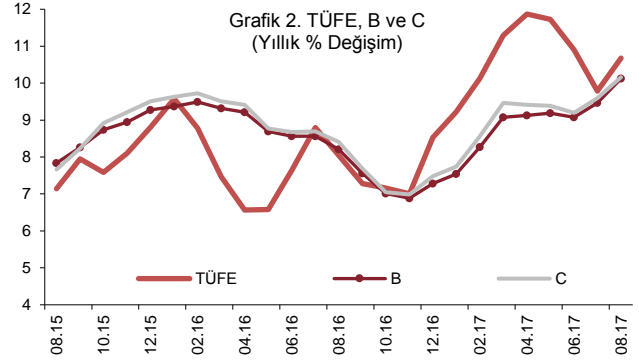
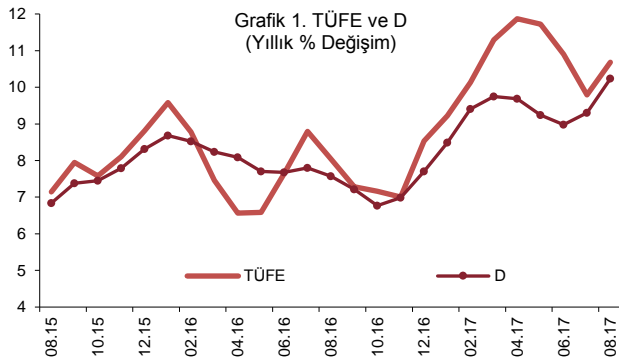
ÖZET...

Ağustos ayında tüketici fiyatları yüzde 0,52 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,89 puan yükselerek yüzde 10,68 olmuştur. Bu dönemde gıda yıllık enflasyonu, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki olumsuz baz etkisinin yanında işlenmiş gıda fiyatlarındaki artış sonucunda yükselmiştir. Enerji fiyatları petrol ve diğer girdi fiyatlarına bağlı olarak önemli bir artış göstermiştir. Yıllık enflasyon hizmet grubunda yatay seyrederken, temel mal grubunda giyim ve dayanıklı tüketim malları kaynaklı olarak belirgin bir artış kaydetmiştir. Bu doğrultuda, çekirdek göstergelerin yıllık enflasyonu ve ana eğilimi yükselmiştir.

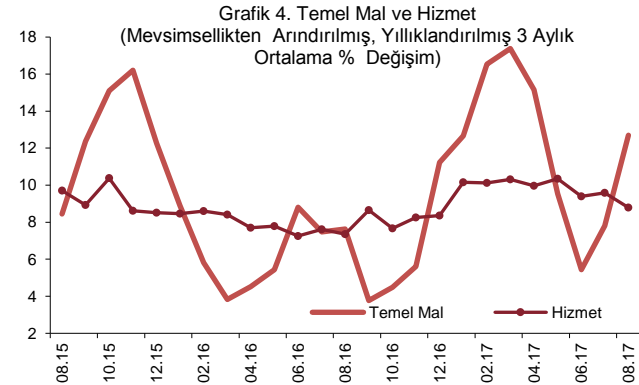
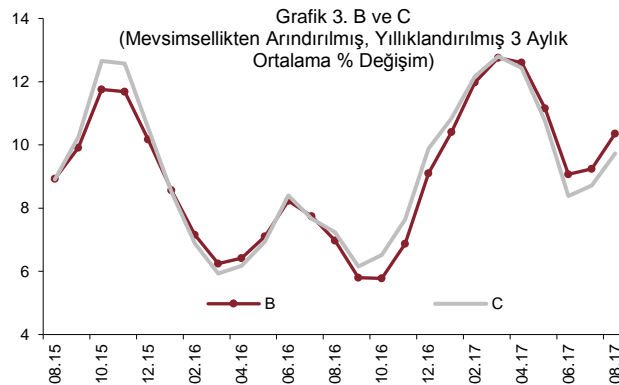
...DEĞERLENDİRMELER...

Ağustos ayında tüketici fiyatları yüzde 0,52 oranında artmış ve yıllık enflasyon 0,89 puan artarak yüzde 10,68 olmuştur (Grafik 1). Bu dönemde B ve C endekslerinin yıllık değişim oranları 0,66 ve 0,56 puan artarak sırasıyla yüzde 10,12 ve 10,16 oranında gerçekleşmiştir (Grafik 2).¹

Alt grupların yıllık tüketici enflasyonuna katkıları incelendiğinde, bir önceki aya göre gıda, enerji ve temel mal gruplarının katkısının sırasıyla 0,40, 0,31 ve 0,31 puan arttığı; alkol-tütün grubunun katkısının 0,19 puan azaldığı; hizmet grubundan gelen katkının ise önemli ölçüde değişmediği görülmüştür.

Mevsimsellikten arındırılmış verilerle çekirdek enflasyon göstergelerinin üç aylık ortalamaları incelendiğinde, enflasyonun ana eğilimindeki yükselişin Ağustos ayında sürdüğü gözlenmiştir (Grafik 3). Bu dönemde temel mal grubu ana eğiliminde yükseliş, hizmet grubu ana eğiliminde ise bir miktar iyileşme izlenmiştir (Grafik 4). Temel mal grubu ana eğilimindeki yükselişte giyim fiyatlarındaki yöntem değişikliğinin olumsuz etkisi de hissedilmiştir.

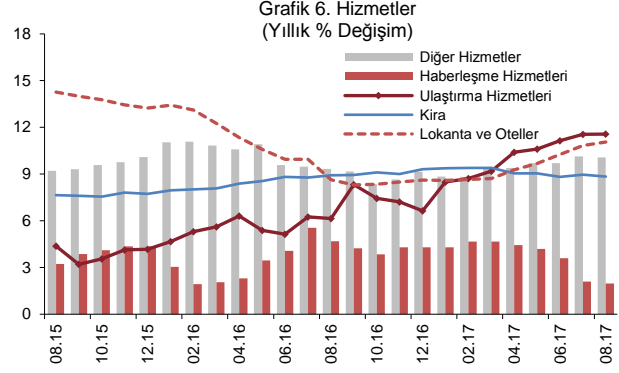
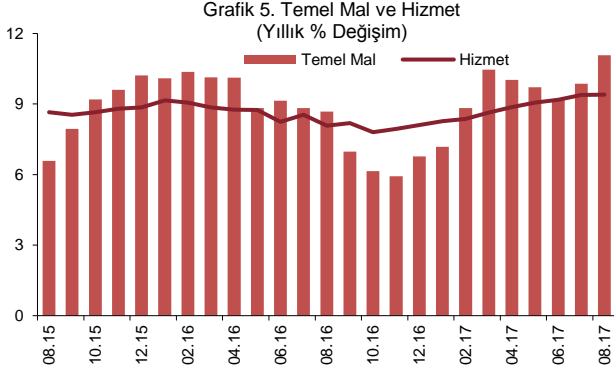

Ağustos ayında hizmet grubu fiyatları yüzde 0,73 oranında artmış, grup yıllık enflasyonu yüzde 9,40 ile yatay seyrederek yüksek seviyesini korumuştur (Grafik 5 ve Tablo 1). Bu dönemde yıllık enflasyon lokanta-otel grubunda yükselirken, ulaştırma hizmetlerinde yatay seyretmiş, diğer alt

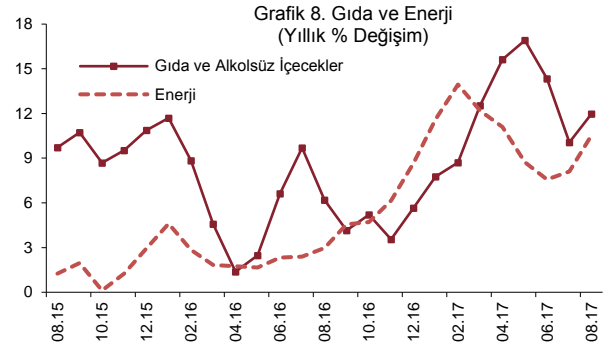
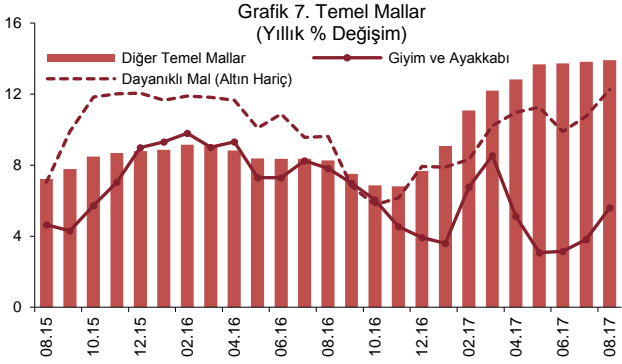
¹ B: İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE, C: Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE, D: İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE.

AĞUSTOS AYI FİYAT GELİŞMELERİ 6 EYLÜL 2017

gruplarda ise sınırlı oranda gerilemiştir (Grafik 6). Lokanta-otel grubunda yemek hizmetleri enflasyonu gıda ve içecek fiyatlarına bağlı olarak yükselirken, konaklama hizmetleri yıllık enflasyonunda turizmdeki toparlanmanın da etkisiyle son aylarda kademeli bir artış izlenmiştir. Bu dönemde eğitim hizmetleri fiyatları aylık bazda yüzde 2,79 ile yüksek bir oranda artarken, bu gelişmede özel üniversite ücretlerindeki artışın (yüzde 10,51) etkisi öne çıkmıştır.

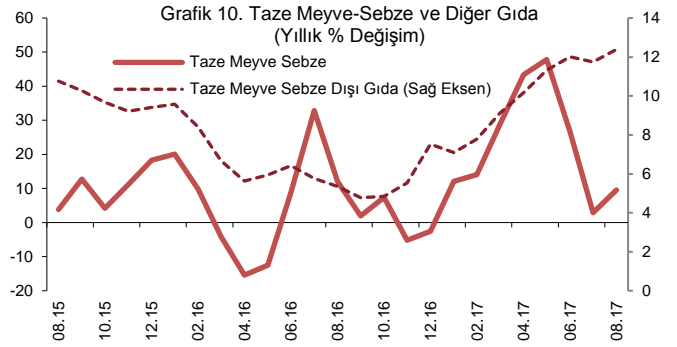
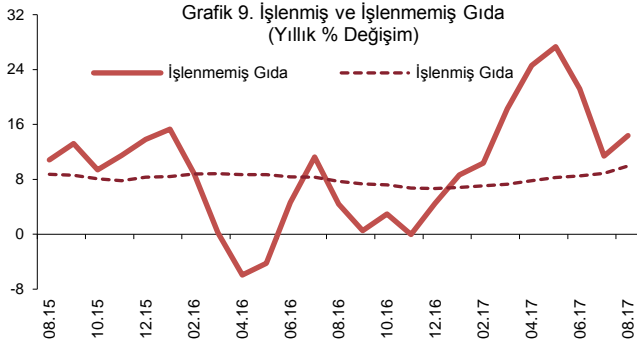
Temel mal grubu yıllık enflasyonu Ağustos ayında 1,22 puan artarak yüzde 11,08 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 5). Bu dönemde yıllık enflasyon giyim ve dayanıklı mal grupları öncülüğünde yükselmiştir (Grafik 7 ve Tablo 1). Giyim grubunda yöntem değişikliği etkisi dikkate alındığında da enflasyonun son iki aydır artmakta olduğu gözlenmiştir. Dayanıklı mal fiyatlarında gözlenen artışta mobilya, otomobil ve beyaz eşya fiyatlarında gözlenen yüksek fiyat artışları (sırasıyla yüzde 3,52, 2,31 ve 1,19) belirleyici olurken, bu gelişmede Türk lirasının Euro karşısındaki değer kaybının etkileri de izlenmiştir. Diğer taraftan, giyim ve dayanıklı dışında kalan diğer temel mallarda aylık fiyat artışları yavaşlamaya devam etmiştir.

Enerji fiyatları Ağustos ayında yüzde 2,03 ile yüksek bir oranda artmıştır (Tablo 1). Petrol ve sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) fiyatlarının yakın dönemdeki seyrine bağlı olarak bu dönemde akaryakıt ve tüpgaz fiyatları sırasıyla yüzde 4,34 ve 5,94 oranlarında yükselmiştir. Böylelikle enerji grubu yıllık enflasyonu 2,42 puanlık artışla yüzde 10,54 olmuştur (Grafik 8).

Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu 1,90 puan artarak yüzde 11,97 olmuştur (Grafik 8). Yıllık enflasyon hem işlenmiş hem de işlenmemiş gıda gruplarında yükselmiş ve sırasıyla yüzde 9,95 ve 14,37 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 9). İşlenmemiş gıda yıllık enflasyonundaki yükselişte olumsuz baz etkisi belirleyici olurken grup fiyatları mevsimsellikten arındırılmış olarak gerilemiştir. Diğer taraftan, işlenmiş gıda fiyatları aylık bazda yüksek bir oranda (yüzde 1,25) artmış; bu artış alt gruplar geneline yayılmıştır. Bu grupta peynir ve diğer süt ürünleri fiyatlarındaki artış (yüzde 4,37) dikkat çekerken, işlenmiş et ürünleri ile çay fiyatlarındaki artışın sürdüğü gözlenmiştir. Bu gelişmelerle taze meyve-sebze dışı gıda grubunda yıllık enflasyon yüzde 12,39'a yükselmiştir (Grafik 10).

AĞUSTOS AYI FİYAT GELİŞMELERİ 6 EYLÜL 2017

Tablo 1. Ağustos Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Aylık		Yıllık	
	Ağustos 2017	Ağustos 2016	Ağustos 2017	Ağustos 2016
TÜFE	0,52	-0,29	10,68	8,05
1. Mallar	0,43	-0,74	11,26	8,00
Enerji	2,03	-0,21	10,54	2,97
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	-0,22	-1,92	11,97	6,19
İşlenmemiş Gıda	-1,83	-4,39	14,37	4,42
Taze Meyve-Sebze	-5,80	-11,54	9,54	11,97
Diğer İşlenmemiş Gıda	0,23	0,36	16,89	1,29
İşlenmiş Gıda	1,25	0,26	9,95	7,72
Ekmek ve Tahıllar	0,48	0,13	8,54	9,78
Diğer İşlenmiş Gıda	1,69	0,34	10,75	6,60
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	0,26	-0,10	11,12	11,36
Temel Mallar	0,22	-0,88	11,08	8,67
Dayanıklı Mallar (Altın Hariç)	1,98	0,61	12,26	9,62
Giyim ve Ayakkabı(*)	-3,16	-4,79	5,59	7,82
Diğer Temel Mallar	0,49	0,41	13,91	8,27
Alkollü İçecekler ve Tütün	0,05	3,44	10,40	23,03
Altın	1,87	1,09	13,02	24,83
2. Hizmetler	0,73	0,71	9,40	8,09
Kira	0,76	0,87	8,85	8,92
Lokanta ve Oteller	1,03	0,82	11,07	8,63
Ulaştırma Hizmetleri	0,31	0,30	11,57	6,14
Haberleşme Hizmetleri	-0,14	0,00	1,96	4,69
Diğer Hizmetler	0,93	0,98	10,06	9,33
3. Temel Göstergeler				
B - İşlenmemiş Gıda Ürünleri, Enerji, Alkollü İçkiler ve Tütün ile Altın Hariç TÜFE	0,62	0,02	10,12	8,21
C - Enerji, Gıda ve Alkolsüz İçecekler, Alkollü İçkiler ile Tütün Ürünleri ve Altın Hariç TÜFE	0,49	-0,02	10,16	8,41
D - İşlenmemiş Gıda, Alkollü İçecekler ve Tütün Ürünleri Hariç TÜFE	0,85	0,00	10,23	7,57

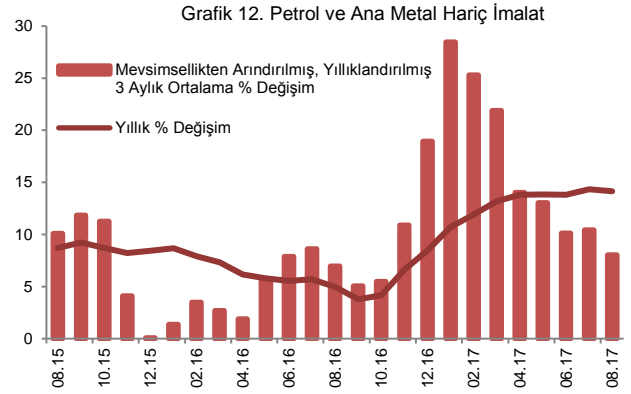
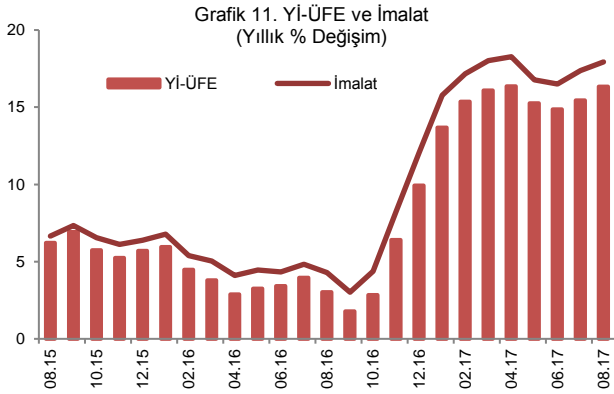
Kaynak: TÜİK.

(*) Giyim hizmetlerini içermemekte olup, sadece malları kapsamaktadır.

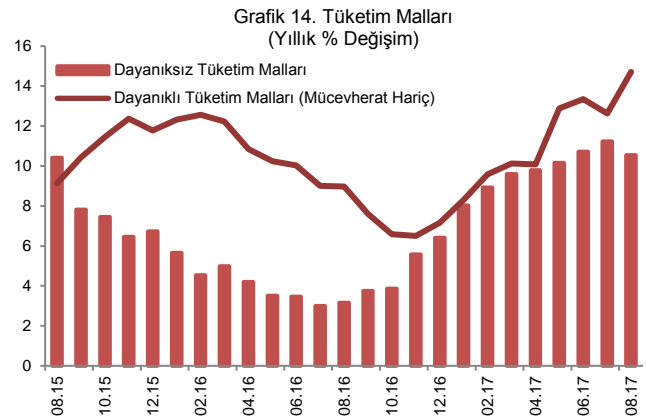
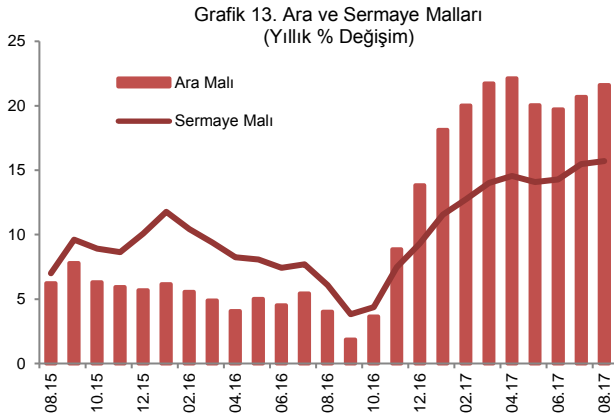
AĞUSTOS AYI FİYAT GELİŞMELERİ 6 EYLÜL 2017

...Yİ-ÜFE...

Yurt içi üretici fiyatları Ağustos ayında yüzde 0,85 oranında artmış, yıllık enflasyon 0,89 puan yükselerek yüzde 16,34 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 11). Bu artışta, petrol ve endüstriyel metal gibi uluslararası emtia fiyatlarındaki gelişmelerin etkisi öne çıkmıştır. Nitekim, yıllık enflasyon imalat sanayisinde yüzde 17,94'e yükselirken, petrol ve ana metal hariç imalat sanayisinde yüzde 14,14'e gerilemiştir. Petrol ve ana metal hariç imalat sanayi fiyatlarının mevsimsellikten arındırılmış ana eğilimi ise döviz kurunun istikrarlı seyri ile bir miktar yavaşlamıştır (Grafik 12).

Ana sanayi gruplarına göre incelendiğinde, Ağustos ayında fiyatlar dayanıksız tüketim malları grubu dışındaki diğer alt gruplarda yükselmiştir (Tablo 3). Dayanıklı tüketim mallarında gözlenen yüksek fiyat artışında mobilya ve ev aletleri, ara malı fiyatlarındaki artışta demir-çelik ürünleri, sermaye malları fiyatlarındaki artışta ise motorlu kara taşıtları öne çıkmıştır. Diğer taraftan, bu dönemde, dayanıksız tüketim malı fiyatları et ürünleri kaynaklı düşüş göstermiştir. Sonuç olarak, tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı baskılar güçlü seyrini korumuştur.

AĞUSTOS AYI FİYAT GELİŞMELERİ 6 EYLÜL 2017

...TABLOLAR

Tablo 2. Ağustos Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Ağustos 2017		Ağustos 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,52	10,68	-0,29	8,05
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	21,77	-0,22	11,97	-1,92	6,19
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,87	0,05	10,40	3,44	23,03
Giyim ve Ayakkabı	7,33	-3,09	5,65	-4,69	7,84
Konut	14,85	0,71	7,76	0,47	6,82
Ev Eşyası	7,72	1,66	8,73	0,26	8,25
Sağlık	2,63	0,18	11,66	0,38	10,60
Ulaştırma	16,31	2,05	17,38	0,19	6,74
Haberleşme	4,12	0,08	1,77	0,11	3,60
Eğlence ve Kültür	3,62	0,34	11,19	0,37	5,63
Eğitim	2,69	2,79	10,30	2,61	9,18
Lokanta ve Oteller	8,05	1,03	11,07	0,82	8,63
Çeşitli Mal ve Hizmetler	5,04	0,71	10,89	0,45	11,84

Kaynak: TÜİK.

Tablo 3. Ağustos Ayı Yİ-ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)

	Ağırlık	Ağustos 2017		Ağustos 2016	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
Yİ-ÜFE	100	0,85	16,34	0,08	3,03
Madencilik	3,36	0,89	11,35	-1,53	2,21
İmalat	88,79	0,86	17,94	0,38	4,29
Petrol Ürünleri Hariç İmalat	86,18	0,74	17,02	0,46	4,66
Petrol ve Ana Metal Ürünleri Hariç İmalat	77,80	0,37	14,14	0,54	4,97
Elektrik, Gaz Üretimi ve Dağıtım	6,81	0,77	0,11	-2,91	-10,92
Su Temini	1,03	0,36	11,26	0,67	8,74
Ana Sanayi Kollarına Göre Yİ-ÜFE					
Ara Malı		1,17	21,61	0,40	4,02
Dayanıklı Tüketim Malları		1,74	14,21	0,71	12,32
Dayanıklı Tüketim Malları (Mücevherat Hariç)		1,75	14,71	-0,09	8,97
Dayanısız Tüketim Malları		-0,21	10,55	0,40	3,15
Sermaye Malı		0,84	15,71	0,63	6,08
Enerji		1,79	12,51	-2,49	-7,06

Kaynak: TÜİK.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.